

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

**НАУКА И САВРЕМЕНИ
УНИВЕРЗИТЕТ 7**
Књига резимеа

Ниш, 10. новембар 2017.

НАУКА И САВРЕМЕНИ УНИВЕРЗИТЕТ 7

Књига резимеа

Садржај:

ФИЛОЗОФИЈА У СВЕТЛУ РАЗВОЈА НОВИХ ФИЛОЗОФСКИХ ДИСЦИПЛИНА

Горан Јаковљевић: ЕМПЕДОКЛОВА ХЕНОЛОГИЈА

Милан Јовановић: ОД УЗРОЧНОСТИ КАО УТИЦАЈА ДО УТРОЧНОГ
ПЛУРАЛИЗМА

Вукашин Милошевић: ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ФИЛОЗОФИЈЕ И
КОНТИНУИТЕТ ФИЛОЗОФСКЕ МИСЛИ

Александар Пешић: ПОЛОЖАЈ ФИЛОЗОФИЈЕ И ТЕХНИКЕ У
МАРКУЗЕОВИМ ДЕЛИМА

Биљана Радовановић: МЕСТО ФИЛОЗОФИЈЕ НАУКЕ У
ИНТЕРДИСЦИПЛИ-НАРНОМ ПРОУЧАВАЊУ НАУКЕ

Сава Ристић: ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ И ЊИХОВЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПО
НАЦИОНАЛИЗАМ

Горан Ружић: ТУГЕНДХАТОВА ФОРМАЛНА СЕМАНТИКА КАО
МЕТАОНТОЛОГИЈА

Михаило Стојановић: ИСТИНА НА КРСТУ СИСТЕМА -
ПРОМИШЉАЊЕ ОДНОСА МУЗИЧКОГ И МОРАЛНОГ
ОБРАЗОВАЊА У ПЛАТОНА

ОКТОБАРСКА РЕВОЛУЦИЈА - НАСЛЕЂЕ И ИЗАЗОВИ

Бојан Благојевић РЕВОЛУЦИЈА НА ПЕРИФЕРИЈИ И
ПЕРМАНЕНТНА РЕВОЛУЦИЈА

Софија Божић, Душан Бајагић: ОКТОБАРСКА РЕВОЛУЦИЈА,
РУСИЈА И СОВЈЕТСКИ САВЕЗ НА СТРАНИЦАМА *СРПСКОГ/
КЊИЖЕВНОГ ЛИСТА*

Адријана Видић, Томислав Брлек: СТО ГОДИНА КОЈЕ СУ
ПОТРЕСЛЕ СВИЈЕТ - О КОМЕМОРАТИВНИМ ПРАКСАМА 1917.

Никола Дедић: ДВЕ ДЕФИНИЦИЈЕ КАПИТАЛИЗМА У *КАПИТАЛУ*

Растислав Динић: 'ПРАВИ ЦРВЕНИ ФАШИСТА' - МАКАВЕЈЕВЉЕВ
ЛЕЊИН КАО ПЕРФЕКЦИОНИСТИЧКА ФИГУРА

Весна Маричић: УТИЦАЈ ОКТОБАРСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ НА ДЕЛО СЕРГЕЈА ЕЈЗЕНШТАЈНА

Иван Т. Ристић: СОВЈЕТСКА РУСИЈА И КОМИНТЕРНА ПРОТИВ ‘ВЕРСАЈСКОГ ПОРЕТКА’ НА БАЛКАНУ ПОСЛЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

Гордана Стојић: СОЦИОЛОГ И РЕВОЛУЦИЈА

ИСТОРИОГРАФИЈА И САВРЕМЕНО ДРУШТВО

Душан Бајагић, Софија Божић: ИСТРАЖИВАЊЕ ИСТОРИОГРАФИЈЕ КАО НАУЧНЕ ДИСЦИПЛИНЕ НА ПРИМЕРУ ПРИКАЗА И КРИТИКА У СРПСКОМ/КЊИЖЕВНОМ ЛИСТУ

Светлана Велимирац: ЕПИСТОЛАРНИ СВЕДОК: ЈЕДНА ЖЕНСКА ПЕРСПЕКТИВА ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА

Снежана Вукадиновић: ОД ПАНЕГИРИКА ДО ПРОПАГАНДЕ

Ежи Гжибовски, Мажена Гжибовска: THE ORTHODOX MILITARY CLERGY IN THE POLISH ARMY IN 1919/1949. HISTORIOGRAPHY AND ARCHIVAL SOURCES

Наталија Димић: САВРЕМЕНА СРПСКА/ЈУГОСЛОВЕНСКА ИСТОРИОГРАФИЈА О НЕМАЧКОЈ

Младен Живић: ХОМЕРОВА *ИЛИЈАДА* КАО ИСТОРИЈСКИ ИЗВОР

Младенка Ивановић: СТУДЕНТИ ИЗ СРБИЈЕ НА СТУДИЈАМА У ШВАЈЦАРСКОЈ ЗА ВРЕМЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

Растко Ломпар: ОДНОС РЕЛИГИЈЕ И ФАШИЗМА У САВРЕМЕНОЈ ИСТОРИОГРАФИЈИ

Александар Лукић: ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ У НИШКОМ КРАЈУ 1925. ГОДИНЕ

Ирена Љубомировић: ПРОМЕНЕ У ИСТОРИЈСКОЈ НАУЦИ, УЛОГА ИСТОРИЧАРА И РАЗВОЈ ИСТОРИЈЕ ИСТОРИОГРАФИЈЕ

Александар Милетић: СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКЕ. ПОСЕТА БРИТАНСКИХ ЛАБУРИСТА ЈУГОСЛАВИЈИ 1950. ГОДИНЕ

Божица Младеновић: ДНЕВНИК ТОШКА ВЛАХОВИЋА КАО ИСТОРИЈСКИ ИЗВОР

Милан Момчиловић: ПРАВНИ ПОЛОЖАЈ ЧЛАНОВА САВЕТА
КНЕЖЕВИНЕ СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД 1838. ДО 1858. ГОДИНЕ

Бојан Панић: ДА ЛИ СУ АЛБАНЦИ ИЛИРИ? ОСВРТ НА УЏБЕНИКЕ
ИСТОРИЈЕ

Мирослав Пешић, Милош Ђорђевић: ПОЛИТИЧКА ДЕЛАТНОСТ
НИКОЛЕ ПАШИЋА У ОКВИРУ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ УЧЕЊА
СВЕТОЗАРА МАРКОВИЋА

Александра Радосављевић, Дејан Гашић: ПЕРЦЕПЦИЈА ИЗВОРНИХ
ВЕСТИ О ФИРЕНТИНСКОЈ УНИЈИ ЦРКАВА У САВРЕМЕНОЈ
ИСТОРИОГРАФИЈИ

Александар Ракоњац: ПОКУШАЈ ТРАНЗИЦИЈЕ КА ПЛАНИРАЊУ
У ПРИВРЕДИ - ЈЕДНОГОДИШЊИ ПЛАН ПРОИЗВОДЊЕ
ИНДУСТРИЈЕ И РУДАРСТВА ЗА 1946.ГОДИНУ

Слободан Селинић: ЈЕЗИЧКИ СУКОБ У ЈУГОСЛАВИЈИ
1967: ИСТОРИЈСКЕ ЧИЊЕНИЦЕ, ИСТОРИОГРАФСKE
ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ И СЕЋАЊА УЧЕСНИКА

Бојан Симић: МИЛАН СТОЈАДИНОВИЋ У НОВИЈОЈ СТРАНОЈ
ИСТОРИОГРАФИЈИ

Владан Станковић: СРЕДЊЕВЕКОВНА ЖУПА ЗЕТА И ЊЕНА
НАСЕЉА

Александар Стојановић: АЛЕКСИНАЦ И ОКОЛИНА У
ИСТОРИОГРАФИЈИ: ДОМЕТИ И ПРОБЛЕМИ У ИСТРАЖИВАЊУ

Јасмина Шаранац Стаменковић: ИВАН ЂУРИЋ – НАУЧНИК,
СВЕДОК, УЧЕСНИК

МЕДИЈИ И ЈАВНА КОМУНИКАЦИЈА У САВРЕМЕНОМ ОКРУЖЕЊУ

Татјана Вулић, Марга Митровић: РЕФЛЕКСИЈЕ НОВОГ ЗАКОНА О
НАСИЉУ У ПОРОДИЦИ У САВРЕМЕНОЈ СРПСКОЈ ШТАМПИ

Маја Костадиновић: УТИЦАЈ НЕВЕРБАЛНИХ ЗНАКОВА НА
КОМУНИКАЦИЈЕ У САВРЕМЕНОМ ОКРУЖЕЊУ

Јелена Војиновић Костић: ТЕОРИЈСКИ ОСВРТ НА ЈАВНИ ЈЕЗИК У
СЛУЖБИ ПОЛИТИКЕ

Андреа Ратковић: ХЕРМЕНЕУТИЧКИ ОСВРТ НА ЈЕЗИК ТЕЛА И ЊЕГОВЕ МЕДИЈСКЕ (ЗЛО)УПОТРЕБЕ

Драган Стефановски: УЛОГАТА НА МЕДИУМИТЕ И КУЛТУРАТА НА КОМУНИКАЦИЈАТА ВО СВЕТОТ НА ГЛОБАЛНОТО

ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ У ОБЛАСТИ КОМУНИКОЛОГИЈЕ И НОВИНАРСТВА

Велибор Петковић: ДУАЛНО ОБРАЗОВАЊЕ У НОВИНАРСТВУ - УНАПРЕЂЕЊЕ ПРОФЕСИЈЕ ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЈА МЛАДИХ?

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЕ САВРЕМЕНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Нина Лазаревић - ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНЦИЈА У САВРЕМЕНОМ ОБРАЗОВАЊУ

Драгана Љубисављевић: ПРОБЛЕМСКО УЧЕЊЕ - ПЕРСПЕКТИВА САВРЕМЕНОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Јелена Максимовић, Јелена Османовић: ПРОБЛЕМИ И ДИЛЕМЕ САВРЕМЕНЕ РЕФЛЕКСИВНЕ НАСТАВЕ У ПОВЕЗИВАЊУ ТЕОРИЈЕ И ПРАКСЕ КРОЗ АКЦИОНА ИСТРАЖИВАЊА

Марија Марковић: РАЗВОЈ КОМПЕТЕНЦИЈА НАСТАВНИКА ЗА ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Сузана Марковић Крстић: ШКОЛОВАЊЕ ОМЛАДИНЕ У ДРУШТВЕНОМ КОНТЕКСТУ - ОБРАЗОВАЊЕ КАО КАНАЛ ДРУШТВЕНЕ ПОКРЕТЉИВОСТИ

Живорад Миленовић: МОДЕЛ ОБРАЗОВАЊА УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА ЗА ЗАНАТСКА ЗАНИМАЊА

Емануела Милетић: ПРОБЛЕМСКА НАСТАВА - ПАРАДИГМА САВРЕМЕНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Биљана Милошевић Шошо: УТИЦАЈ ПОРОДИЧНИХ И СУПКУЛТУРНИХ ВРЕДНОСТИ НА СОЦИЈАЛНУ МОБИЛНОСТ - ПРИМЕР РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Македонка Радуловић, Ирена Алвировић: THE INFLUENCE OF EDUCATION ON FAMILY VALUES AMONG YOUNG PEOPLE IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA

Милан Станковић: ДЕЧИЛИ ОБРАЗОВНО-ИСТРАЖИВАЧКИ КАМП У ПРИРОДИ

Весна Станковић Пејновић: КОМЕРЦИЈАЛИЗАЦИЈА ОБРАЗОВАЊА

Тамара Стојановић Ђорђевић, Војислав Илић: ПЕДАГОШКЕ ПАРАДИГМЕ ШКОЛЕ У БУДУЋНОСТИ

Mariana Crasovan: PROFESSIONAL DEBUT OF TEACHERS BETWEEN MYTH AND REALITY

ЕМПИРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА У ПСИХОЛОГИЈИ

Гордана Ђигић, Љиљана Марковић: ОСОБИНЕ ЛИЧНОСТИ И ИМПУЛСИВНО ТРАЖЕЊЕ СЕНЗАЦИЈА КАО ПРЕДИКТОРИ ИЗЛОЖЕНОСТИ НАСИЉУ И СКЛОНОСТИ КА ВРШЕЊУ НАСИЉА

Миодраг Миленовић: СУОЧАВАЊЕ СА СТРЕСОМ И НЕКЕ ОСОБИНЕ ЛИЧНОСТИ СТУДЕНАТА

Небојша Милићевић, Мирослав Комленић, Иван Цветановић: ЕМПИРИЈСКО ИСТРАЖИВАЊЕ ЕСТЕТСКОГ ДОЖИВЉАЈА УМЕТНИЧКИХ ПОРТРЕТА ЖЕНА

Кристина Ранђеловић: ОСНОВНЕ ПСИХОЛОШКЕ ПОТРЕБЕ И ЕГО ФУНКЦИОНИСАЊЕ КАО ПРЕДИКТОРИ САМОПОШТОВАЊА

Снежана Стојиљковић, Штефица Станковић, Јелисавета Тодоровић: САМОПОШТОВАЊЕ И МОРАЛНО РАСУЂИВАЊЕ АДЛЕСЦЕНАТА ИЗ ДИСФУНКЦИОНАЛНИХ ПОРОДИЦА

Јелисавета Тодоровић, Снежана Видановић: КВАЛИТЕТ БРАКА И АНДРОГИНОСТ ПАРТНЕРА

Јелисавета Тодоровић: ТРАНС-ГЕНЕРАЦИЈСКИ ПРЕНОС КАРАКТЕРИСТИКА ПОРОДИЧНИХ ОДНОСА

ДРУШТВЕНЕ НЕЈЕДНАКОСТИ У СРБИЈИ - ИЗВОРИ И ИСХОДИ

Јелена Божиловић: ОТПОР ОДОЗДО - УРБАНИ ПОКРЕТИ И
ПОЛИТИЗАЦИЈА ПРАВА НА ГРАД

Горана Ђорић: КОНЗИСТЕНЦИЈА ВРЕДНОСНИХ ОРИЈЕНТАЦИЈА
ДРУШТВЕНИХ СЛОЈЕВА У СРБИЈИ: РЕЗУЛТАТИ АНАЛИЗЕ EVS
БАЗЕ ПОДАТАКА

Милена Јовановић-Крањец: СОЦИЈАЛНА ИСКЉУЧЕНОСТ У
ОБРАЗОВАЊУ - ПРИМЕР СТУДЕНАТА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Немања Крстић: КЛАСНЕ РАЗЛИЧИТОСТИ ПОРОДИЧНИХ ПРАКСИ

Бисерка Кошарац: ПОРОДИЦЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ -
СТРАТЕГИЈЕ ПРЕЖИВЉАВАЊА СИРОМАШТВА

Слободан Миладиновић: ПРИТИСАК ДРУШТВЕНИХ
НЕЈЕДНАКОСТИ НА МЛАДЕ КАО ПОДСТИЦАЈ ОДЛИВА
МОЗГОВА

Љубиша Митровић: СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА, ДРУШТВЕНЕ
НЕЈЕДНАКОСТИ И ПРОМЕНЕ У СОЦИЈАЛНОЈ СТРУКТУРИ

Јелена Петковић: ГРАД И УРБАНА КУЛТУРА У СРБИЈИ У
КОНТЕКСТУ ДРУШТВЕНИХ НЕЈЕДНАКОСТИ И РАЗЛИКА

ЦЕНТАР И ПЕРИФЕРИЈА НАУЧНЕ ПРОДУКЦИЈЕ

Миле Вукајловић: ИЗАЗОВИ УПОТРЕБЕ ОПШТЕГ
МЕТОДОЛОШКОГ ПРИСТУПА АНАЛИТИКЕ ВЕЛИКИХ
СКУПОВА ПОДАТАКА У ДРУШТВЕНИМ НАУКАМА У ЗЕМЉАМА
ПЕРИФЕРИЈЕ НАУЧНЕ ПРОДУКЦИЈЕ

Милош Јовановић: ЗНАЊЕ ИЗ ЦЕНТРА, АМБИВАЛЕНТНЕ
ПОСЛЕДИЦЕ НА ПОЛУПЕРИФЕРИЈИ: ЕФЕКТИ ЛГБТ
ПОЛИТИКЕ ЕУ У СРБИЈИ.

Тања Цветковић: ТРАГОВИ КАРИПСКО-ЕНГЛЕСКОГ У
РОМАНУ *THE ORIGIN OF WAVES*

Душан Бајагић,
Софија Божић
Институт за новију историју Србије

ИСТРАЖИВАЊЕ ИСТОРИОГРАФИЈЕ КАО НАУЧНЕ ДИСЦИПЛИНЕ НА ПРИМЕРУ ПРИКАЗА И КРИТИКА У СРПСКОМ/КЊИЖЕВНОМ ЛИСТУ

Рад представља наставак истраживања савремене историографије уз ослонац на *Српски/Књижевни лист*, једно од најистакнутијих гласила за књижевност, културу и друштвена питања. За разлику од претходног прилога, који је посвећен рубрици приказа и критика у том гласилу као извору на основу кога се може доћи до знања о темама којима се бави савремена историографија, о начину на који се те теме обрађују и о оствареним резултатима, у фокусу овог рада налази се историографија као научна дисциплина. На тај начин постављен предмет истраживања – историографија као научна дисциплина – сагледан је кроз примену логичко-методолошких принципа који су садржани у појму науке и примену историографске методе. Анализа је потврдила да су у резултатима истраживања из историографије, изложеним у приказима и критикама у *Српском/Књижевном листу*, у највећем делу заступљени најважнији научни логичко-методолошки принципи, као и да је доследно примењивана историографска метода.

Кључне речи: *Српски/Књижевни лист*, прикази, критике, историографија, метод.

RESEARCH OF HISTORIOGRAPHY AS A SCIENTIFIC DISCIPLINE IN THE CASE OF THE REVIEWS AND CRITIQUES IN THE SERBIAN/ LITERARY JOURNAL

The paper is a continuation of the research of contemporary historiography, based on the Serbian/Literary Journal, one of the most prominent newsletters for literature, culture and social issues. Unlike the previous paper, which is refer to the section of reviews and critiques in that journal as a source on the basis of which one can learn about topics dealing with contemporary historiography, the way in which these topics are addressed and the results achieved, in the focus of this article is a historiography as a scientific discipline. In this way, the subject of research –

historiography as a scientific discipline – is examined through the application of logical and methodological principles contained in the notion of science and the application of the historiographical method. The analysis confirmed that in the results of the research from the historiography, exposed in the reviews and critiques in the Serbian/Literary Journal, the most important scientific logical and methodological principles were presented, as well as that the historiographical method was consistently applied.

Key words: Serbian/Literary Journal, reviews, critiques, historiography, method.

Светлана М. Велимирац

Висока школа струковних студија – Београдска политехника

ЕПИСТОЛАРНИ СВЕДОК: ЈЕДНА ЖЕНСКА ПЕРСПЕКТИВА ПРВОГ СВЕТскоГ РАТА

Резиме: Настанак књижевног дела у одређеном историјском тренутку проткан је не само мотивима за његово стварање, већ и друштвеним приликама у којима је оно настало. Са друге стране, читање тог дела у савременом тренутку обogaђено је, а неретко и оптерећено сазнањима до којих су читаоци дошли у међувремену, савременим друштвеним приликама, приватним историјама читалаца као и општим историјским дешавањима из периода од стварања дела до тренутка његовог ишчитавања.

Овај рад бави се критичком анализом дискурса писама Јелене Лозанић Фротингхам сакупљених током Првог светског рата и преточених у књигу док је учествовала у раду Добротворне мисије за Србију у Америци и Канади. Кроз писма ове ауторке доживљавамо рат из перспективе жене која је по многим карактеристикама била несвакидашња за то време, као и њено тумачење друштвених, културних и економских прилика једног историјског тренутка.

Кључне речи: Први светски рат, жене, епистоларна форма.